

Південноукраїнські наукові студії

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII Всеукраїнської
науково-практичної конференції
студентів та молодих вчених
(19-21 листопада 2024 року)

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України
м. Одеса

Південноукраїнські наукові студії

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VII Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих
вчених**

(19-21 листопада 2024 року)

УДК: 1+316 (062.552)

Рецензенти:

Володимир ЖАРКИХ, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, історії та політології, НУ «Одеська політехніка»;

Оксана ІВАНОВА, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін, Міжнародний гуманітарний університет.

Рекомендовано Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Протокол № 7 від 26.12.2024 р.

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – Оксана ПЕТІНОВА, доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Члени редколегії:

Євген БОРІНШТЕЙН, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), Україна

Зоя АТАМАНЮК, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», (м. Одеса), Україна

Олена ЛІСЕЄНКО, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), голова Південноукраїнського відділення САУ, Україна

Південноукраїнські наукові студії: Збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. студентів та молодих вчених (м. Одеса, 19-21 листопада 2024 року) / за ред. д. філос. н., проф. Петінової О. Б. – 213 с.

Матеріали конференції представлені в авторській редакції мовою оригіналу

Євген НОВОЧИНСЬКИЙ	АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ШТУЧНИХ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ ДЛЯ ГЕТЕРОГЕННИХ КОМП'ЮТЕРНИХ АРХІТЕКТУР.....	40
Юлія МАЗУР Оксана ПЕТІНОВА	ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО МІГРАНТІВ: СОЦІАЛЬНІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА ПОЛІТИЧНІ ФАКТОРИ (НА МАТЕРІАЛАХ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ).....	46
Аллен БИКОВ	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОЄКТУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	53
Ірина АРАБАДЖИ Кіра ЛІТВІНЦЕВА	ФЕНОМЕН НАРОДНОЇ ОБРЯДОВOSTІ ЯК СКЛADOVA ЕТНІЧНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНЦІВ НА ОДЕЩИНІ.....	59
Аліна СТЕПУРА	УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ СТИЛЬ В УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ (ПОЧАТОК ХХ СТ.)....	61
Наталія РИБКА Марія СОЛОДКА	ЕСТЕТИЗАЦІЯ ЗУПИНОК ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ: АКТУАЛЬНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	64
Ганна НІВНЯ	РИЗИКИ ВИКОРИСТАННЯ СНАТ-GPT В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	67
Олена КАРАНФІЛОВА Софія ВЕРДИШ	СКЛАДОВІ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	70
Яна ГОРДИНСЬКА	ПРЕКРАСНЕ І ПОТВОРНЕ У СУЧАСНІЙ МІСЬКІЙ АРХІТЕКТУРІ.....	73
Інна ФЕДОРОВА	ДЕСТРУКТИВНІСТЬ ЯК ВИБІР: ЕКЗИСТЕНЦІЙНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ.....	76
Тетяна ЮРЧЕНКО	ЛЮБОВ ЯК УМОВА НАБУТТЯ ЦІЛІСНОСТІ.....	79
Алана НЕКРЯЧ	ЕТИЧНІ НОРМИ В НАУЦІ ТА ЕТИКА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	81
Степан БАРКОВ	ПРИНЦИП ГАРМОНІЇ У КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО ПРИРОДОКОРИСТАННЯ.....	84
Анастасія ДЯКОВА	СУТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ АБСУРДУ (НА ПРИКЛАДІ ОДНОГО З ТВОРІВ А.КАМЮ: «ЧУМА», «МІФ ПРО СІЗІФА»).....	86
Фікрет ГУСЕЙНОВ	ФІЛОСОФСЬКІ ІДЕАЛИ ЦИЦЕРОНА.....	92

Спираючись на все вище сказане, естетизація простору зупинки громадського транспорту має велику актуальність та несе велике економічне, соціальне, психологічне, ідеологічне та інше навантаження; зупинки повинні створюватися із розумінням позитивних та коригуючих впливів естетизації.

Список використаних джерел:

1. Якою має бути гарна зупинка? URL: <https://peshcom.org/ostanovki>
2. Масштабний вандалізм в Одесі: десятки розбитих зупинок та пошкоджене майно. *Інтент*: веб-сайт. URL: <https://intent.press/ru/news/obshchestvo/2024/masshtabnyi-vandalizm-v-odesse-desiatki-razbitykh-ostanovok-i-povrezhdennoe-imushchestvo/>
3. Надія Міхно. Місто як емоційний простір: теоретико-соціологічний аналіз. *Грані*: веб-сайт. URL: <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/1481>
4. Супруненко, О. (2016) Мистецтво автобусної зупинки: погляди українців та іноземців. *Дзеркало тижня*, 11 березня, 2016. URL: <https://zn.ua/ukr/ART/mistectvo-avtobusnoyi-zupinki-poglyadi-ukrayinciv-ta-inozemciv-.html>
5. Фруктові зупинки у Японії. *Nevsedom*: веб-сайт. URL: <https://nevsedom.com.ua/250695-fruktovyie-ostanovki-v-yaponii-8-foto.html>
6. Шутюк, О., (2020) Якими мають бути якісні зупинки громадського транспорту? Архітектор пояснює на прикладах. Сайт «Хмарочос» URL: <https://hmarochos.kiev.ua/2020/06/03/yakymy-mayut-but-yakisni-zupynky-gromadskogo-transportu-arhitektor-poyasnyuye-na-prykladah/>
7. Hourakhsh Ahmad. The Role of Urban Aesthetics on Enhancing Vitality of Urban Spaces. *ResearchGate*: веб-сайт. URL: https://www.researchgate.net/publication/357969818_The_Role_of_Urban_Aesthetics_on_Enhancing_Vitality_of_Urban_Spaces
8. OmniRide & KPWB Bus Stop Beautification Project. *OmniRide*: веб-сайт. URL: <https://omniride.com/service/omniride-kpwb-bus-stop-beautification-project/>
9. What a Beautiful Bus Stop Can Do. *Bloomberg*: веб-сайт. URL: <https://www.bloomberg.com/news/features/2024-08-02/building-more-beautiful-bus-stops-and-stations-can-pay-off>
10. Yuliya Chayka. Lubov Averkieva. Role of Aestheticization in Experience Society and Urban Space Development. *European Proceedings*: веб-сайт. URL: <https://www.europeanproceedings.com/article/10.15405/epsbs.2017.07.02.18>

Ганна НІВНЯ,

кандидат філософських наук, старший викладач кафедри
державно-правових дисциплін Інституту права та безпеки,
Одеський державний університет внутрішніх справ, м. Одеса, Україна

РИЗИКИ ВИКОРИСТАННЯ СНАТ-GPT В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Технології, пов'язані зі штучним інтелектом дедалі активніше впроваджуються в наше життя. Не став винятком і освітній процес. До сервісів, що працюють на основі штучного інтелекту (зокрема, Chat-GPT) так чи інакше звертаються усі учасники освітньої діяльності: як здобувачі вищої освіти, так і викладачі. Наразі говорять як про широкі перспективи, які відкриває для освітян

штучний інтелект, так і про ризики для системи освіти в цілому та компетентностей учасників освітнього процесу.

Штучний інтелект є невід'ємною складовою сучасної соціальної реальності. Розвиток науково-технічного прогресу неможливо зупинити, отже, важливо оцінити всі недоліки та переваги, які несе в собі використання штучного інтелекту освітянами. Важливо розуміти, які обмеження слід накласти на використання даної інновації і визначити ситуації, коли застосування штучного інтелекту навпаки сприятиме оптимізації освітньої діяльності.

Існує чимало визначень штучного інтелекту. Наведемо деякі з них.

« Штучний інтелект - ...це система на основі машин, яка може для певного набору цілей, визначених людиною, робити прогнози, рекомендації або рішення, що впливають на реальне чи віртуальне середовище» [5, с. 206]; « ... набір наук, теорій і методів, метою яких є машинне відтворення когнітивних здібностей людини. Сучасні розробки спрямовані на те, щоб мати можливість довірити машині виконання складних завдань, які раніше були делеговані людині» [5, с. 206]; «здатність автоматичних систем брати на себе функції людини, вибирати і приймати оптимальні рішення на основі раніше отриманого життєвого досвіду і аналізу зовнішніх впливів» [1, с. 122].

Поява технології Chat-GPT стала гучною подією як у світі, так і в освітній сфері. ChatGPT, може швидко надавати відповіді на будь-які запитання, пояснювати сутність певних явищ, наводити приклади, складати вірші чи оповідання, узагальнювати текст, тощо [4, с. 48-51]. Такі можливості не могли залишитися не поміченими студентами та викладачами. В результаті, здобувачі вищої освіти нерідко делегують даній нейро-мережі виконання своїх навчальних завдань та наукових робіт, що викликає занепокоєння у освітян.

Експерти відзначають, що в результаті використання штучного інтелекту можуть знизитись когнітивні здібності як педагогів, так і тих, хто навчається. Занадто сильна залежність від технологій також матиме негативні наслідки. Проблематичним є аспект конфіденційності, адже залишається відкритим питання захисту персональних даних користувачів, що використовують Chat-GPT [4, с. 52].

Серед ризиків для вищої освіти, пов'язаних з використанням Chat-GPT найсерйознішими ми вважаємо по-перше, Неточності та неправильні відповіді, оскільки алгоритми іноді генерують неточні чи повністю помилкові відповіді на поставлені питання або завдання. Це, в результаті, призводить до неправильного розуміння студентами матеріалу і утворення у них хибних уявлень про певні аспекти досліджуваного предмету. По-друге, проблема прозорості: алгоритми генерації тексту створюють контент, таким чином, що користувачі не розуміють, як саме і на основі яких джерел створювалися ті чи інші тексти. З даної проблеми витікає ще один суттєвий ризик. Звикнувши до отримання готових відповідей, здобувач не зможе в подальшому розвинути навички пошуку інформації, відбору якісних джерел, тощо.

Отже, важливим завданням викладача є навчити студентів етично і правильно використовувати технології типу Chat-GPT. Для цього необхідно, по-

перше, пояснити студентам можливості та обмеження штучного інтелекту. Важливо зосередитися на розвитку у здобувачів критичного мислення, вміння перевіряти та аналізувати отриману інформацію. По-друге, щоб бути більш переконливими, науково-педагогічні працівники, своєю чергою, на власному досвіді мають ознайомитися з можливостями і обмеженнями штучного інтелекту [2, с. 72-73]. Таким чином, негативні наслідки застосування нейро-мереж буде зменшено, при цьому всі учасники освітнього процесу зможуть використовувати переваги штучного інтелекту для власного розвитку, а не задля отримання швидкого, формального результату.

Не слід забувати і про позитивні аспекти використання штучного інтелекту учасниками освітнього процесу. Так, дослідники виділяють можливості автоматично перевіряти завдання студентів та оцінювати їх, дозволяючи викладачам працювати більш ефективно та заощаджувати власний час; аналізувати дані для вдосконалення навчальних програм та матеріалів з метою найкращого задоволення потреб здобувачів та забезпечення найкращих результатів від навчання; створювати індивідуальні навчальні програми із врахуванням потреб та здібностей кожного здобувача, що сприятиме засвоєнню знань останніми більш ефективно та у прийнятному для них темпі; забезпечувати здобувачам доступ до більш різноманітних та актуальних джерел інформації для максимальної користі. Додатковими позитивними чинниками для використання штучного інтелекту є можливість забезпечити навчання у формі гри, зокрема, інтерактивних ігор та вправ, а також реалізувати доступ до освіти для осіб, які мають особливі потреби або через війну вимушені переїхати та продовжувати навчання в інших країнах [2, с. 74]. Ми погоджуємось з думкою, що для уникнення негативного впливу від потенційних ризиків, що виникають внаслідок поширення використання штучного інтелекту, необхідно використовувати його за принципом «для людини» та «на допомогу людині», а не «замість людини». Саме тоді його впровадження буде безпечним та формуватиме максимально позитивний ефект [3, с. 135].

Отже, усвідомлюючи позитивні наслідки від застосування інструментів штучного інтелекту, зокрема, Chat-GPT у вищій освіті, вважаємо, що дана технологія являє собою виклик для системи вищої освіти, оскільки некоректне, необмежене та несвідоме її використання несе з собою набагато більше проблем, ніж переваг. Основним ризиком є перспектива перекладання творчої, інтелектуальної, навчальної та наукової роботи на нейро-мережу як студентами, так і викладачами, що в перспективі призведе до зниження якості наукових та методичних праць. Втім, ми усвідомлюємо, що не можливо повністю заборонити існуючу технологію, яка вже стала невід'ємною складовою сучасного онлайн-ландшафту, а отже, важливо розробити етичні норми та технічні інструкції щодо взаємодії з Chat-GPT.

Список використаних джерел:

1. Бусол О.Ю. Потенційна небезпека штучного інтелекту. *Інформація і право*. 2015. Вип. 2 (14). С. 121-128.
2. Горбач-Кудря І. А. Перспективи впровадження штучного інтелекту в освітній процес закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання. *Технології доброчесного використання штучного інтелекту у сфері освіти та науки*: 2023 рік: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації. 31 липня – 10 вересня 2023 року. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. с. 72-76.
3. Коробцова Д. В. Убезпечення наслідків використання штучного інтелекту у сфері науки та освіти. *Технології доброчесного використання штучного інтелекту у сфері освіти та науки*: 2023 рік: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації. 31 липня – 10 вересня 2023 року. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. с. 134-136.
4. Мар'єнко М., Коваленко В. Штучний інтелект та відкрита наука в освіті. *Фізико-математична освіта*. 2023. Том 38. № 1. С. 48-53.
5. Панухник О. Штучний інтелект в освітньому процесі та наукових дослідженнях здобувачів вищої освіти: відповідальні межі вмісту ШІ. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 4 (83).с. с. 202-211.

Олена КАРАНФІЛОВА,

кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії
політології, психології та права

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Софія ВЕРДИШ,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
ОПП «Архітектура та містобудування»,

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

СКЛАДОВІ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Інформаційна безпека в системі публічного управління є складовою національної безпеки України, яка забезпечує захист системи публічного управління від інформаційно-комунікаційних загроз та викликів. Проаналізуємо основні складові державно-правового механізму інформаційної безпеки України. Це допоможе нам зрозуміти принцип роботи державно-правового механізму інформаційної безпеки та виявити основні аспекти, які її забезпечують.

На сьогоднішній день механізм, який забезпечує інформаційну безпеку України займає дуже значну роль. З цим аспектом дуже часто виникають проблеми та питання. В умовах активізації реформ в Україні спостерігаємо певні труднощі стосовно реалізації функцій держави в деяких аспектах. Не є винятком і сфера національної безпеки, інформаційних відносин тощо. В той же момент державотворчі та правотворчі процеси в Україні засвідчують потребу звернути